

Mit láthatunk a Holdon?

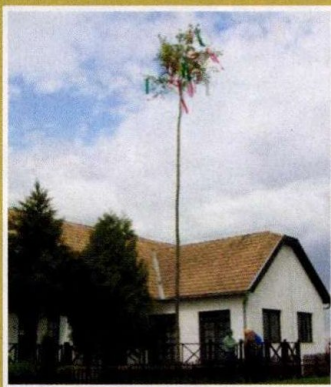
A Hold az egyetlen égitest, amelyen szabad szemmel is sok mindent láthatunk. Ennek ellenére érdemes egy kis távcsövet vagy látsövet használni fel-színének tanulmányozásához. Már egy úgynevezett binokulárral is rengeteg érdekes dolgot megfigyelhetünk rajta.

A leszúrt bot kizöldült

A májusfa a megújuló természet és a szerelem jelképe. A XV. századtól kezdődően szólnak forrásaink a májusfa állításáról, a szokás azonban bizonyosan régebbi. A magyar nyelvterület legnagyobb részén a májusfa állításának ideje május elsejére virradó éjszaka, de vannak vidékeink, ahol pünkösdkor él ez a szokás.

A Keleti-Mecsek virágcsodája

A bazsarózsafélék mindannyian az északi mérsékelt övben élnek. A bánáti bazsarózsa – nevezik mecseki bazsarózsának is – hazánk területén csak a Zengő oldalában található meg. Gyakori balkáni (Deliblát, Fruska-Gora) előfordulásai mellett a mecseki a legészakibb és egyben egészen elszigetelt lelőhelye. Országunkban mára annyira megritkult, hogy aki tövét kiássa vagy virágát leszedi, az az új Büntető Törvénykönyv alapján 1 évig terjedő elzárással sújtható.

A háttapon

Filicudi

A Dél-Olaszországba szervezett vulkántúrák kihagyhatatlan állomása a Szicíliatól északra elhelyezkedő *Lipari-szigetcsoport*. A hét lakott szigetből és számos szirtből álló társulást egykori tűzhányó tevékenység alakította ki. Míg *Vulcano* és *Stromboli* jelenkori aktivitásukkal turisták tízezreit vonzza nyaranta, addig a többi szárazulat inkább a pihenni, búvárkodni vágyók számára jelenthet célpontot.

A főbb hajózási útvonaltól (Milazo–Stromboli–Nápoly) félre eső helyen fekszik *Filicudi* szigete, amely 9,5 négyzetkilométernyi területével ötödik a lakott Lipari-szigetek rangsorában. Alapja a Tírrén-tenger 1100 méteres mélységében nyugszik. A mai szigetet alkotó rétegvulkánt legalább hat kitörési központ hozta létre. A bazaltból és káliumban gazdag andezitből álló vulkán legutóbb 40 ezer évvel ezelőtt volt aktív.

Filicudi neve a felce ('páfrány') szóból ered, mivel már az ókorban is sűrűn borította ez a haraszt a szigetet. A 773 méternyi *Fossa delle Felci* a sziget legmagasabb csúcsa, egyben a legrégebbi vulkáni kúpja. Filicudi tengerpartja nem hasonlít Lipari többi szigetére, partvonala sokkal inkább szirtekkel tagolt, számos háborítatlan, vad partszakasszal. A hegyek borókabokrokkal borított lejtőit szűk völgyek tagolják, helyenként mély barlangokkal. Ezek közül legismertebb a Rozmár-barlang (Grotta di Bue Marino). Filicudit kis területe ellenére jó minőségű úthálózat jellemzi. A pihenni vágyók kényelmét ezen felül a panziók, éttermek teraszairól nyíló pazar kilátás fokozza.

ÉLET ÉS TUDOMÁNY A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT HETILAPJA

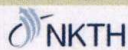
Főszerkesztő: **Gózon Ákos** • Szerkesztőség: 1088 Budapest, Bródy S. u. 16. • Titkársági telefon: 327-8950; Tel/Fax: 329-8969. • E-mail: eltud@eletestudomany.hu • Postacím: 1428 Budapest, Pf. 47 • Honlap: <http://www.eletestudomany.hu> • Kiadja: Tudományos Ismeretterjesztő Társulat • Felelős kiadó: Píróth Eszter, a TIT Szövetségi Iroda igazgatója • Postacím: 1431 Budapest, Pf. 176 • Nyomás: Veszprémi Nyomda Zrt. • Felelős vezető: Fekete István vezérigazgató • Index: 25 245 • ISSN 0013-6077 (nyomtatott) • ISSN 1418-1665 (online)

• Magyar Örökség-díjas hetilap • Tudományos Tanácsadó Testület: Almár Iván, Antalóczy Zoltán, Bendzsel Miklós, Berényi Dénes, Bod Péter Ákos, Botos Katalin, Csányi Vilmos, Falus András, Forgács Iván, Freund Tamás, Grétsy László, Hámosi József, Herczeg János, Horváth Tibor, Juhász Árpád, Kerner István, Kovács Tibor, Kroó Norbert, Makara B. Gábor, Marosi Ernő, Pléh Csaba, Roska Tamás, R. Várkonyi Ágnes, Sólyom László, Szabó Miklós, Szentgyörgyi Zsuzsanna, Szörényi László, Takács László, Tátrai Zsuzsanna, Vámos Tibor, Varga Benedek, Vásárhelyi Tamás, Vigh Károly • Olvasószerkesztő: Bánsághy Nóra • Tervezőszerkesztő: Zsigmondné Balázs Ildikó • Fotó: Bojtár Ottó • Művészeti vezető: Németh János • Rovatszerkesztők:

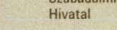
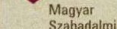
Albert Valéria (mezőgazdaság, földtudományok), Juhari Zsuzsanna (történelem, néprajz, régészet) • Pásztor Balázs (kémia, fizika, informatika) • Titkárságvezető: Karsai Gyöngyi • A meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért nem vállalunk felelősséget. • Előfizethető a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletágánál a 06-80-444-444-es zöldszámon, faxon: 06-1-303-3440, e-mailben: hirlapelofizetes@posta.hu, valamint levélben: MP Zrt. Hírlap Üzletág, Budapest 1008), továbbá személyesen a postahelyeken és a kézbesítőnél. • Megvásárolható a LAPKER árusítóhelyein. Lapunk korábbi számai megvásárolhatók a szerkesztőségben is.

Támogatók:

Az Élet és Tudomány a Nemzeti Kulturális Alap, az OTKA, a Magyar Szabadalmi Hivatal és az NKTH támogatásával jelenik meg.

Nemzeti Kulturális Alap

Kép és szöveg: LIEBER TAMÁS

